

Ο Όσιος Ιωνάς ο εν Περγάμω

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Όσιος Ιωνάς κατατάσσεται μεταξύ των Αλαμάνων Αγίων, οι οποίοι έφθασαν στην Κύπρο και εγκαταστάθηκαν σε διάφορα μέρη του νησιού, όταν ο Σουλτάνος της Αιγύπτου κατέλαβε την Ιερουσαλήμ (1187 μ.Χ.). Η παράδοση αναφέρει ότι 300 περίπου ξένοι Άγιοι (Αλαμάνοι/στρατιώτες) κατέφθασαν στην Πάφο και εγκαταστάθηκαν σε διάφορα μέρη της Κύπρου.

Ο Όσιος Ιωνάς εγκαταστάθηκε κοντά στο χωριό Πέργαμος. Έζησε βίο ασκητικό. Στην ίδια περιοχή εγκαταστάθηκαν άλλοι δύο συνασκητές του Οσίου Ιωνά. Ο Όσιος Κενδέας, στην περιοχή μεταξύ Άχνας και Αυγόρου και ο Άγιος Κωνσταντίνος ο Αλαμάνος στην Ορμήδεια.

Οι τρεις φίλοι συνασκητές συναντιούνταν συχνά. Για ευκολία τους μάλιστα,

συναντιούνταν σε ένα σπήλαιο, μεταξύ των χωριών Περγάμου, Άχνας και Ορμήδειας. Ο «Αγίοσπηλιος», όπως είναι γνωστό το σπήλαιο αυτό, υπάρχει μέχρι σήμερα.

Ο Όσιος Ιωνάς καθιερώθηκε στη συνείδηση των πιστών ως θαυματουργός Άγιος. Η μνήμη του εορτάζεται στις 11 Οκτωβρίου.

Ο πρώτος ναός του Οσίου Ιωνά κτίστηκε στο Πέργαμος. Τα ερείπια του πρώτου ναού υπάρχουν ακόμη, ανατολικά του χωριού, προς την πλευρά της Ξυλοτύμπου.

Από τα ερείπια των τοίχων, που έχουν ύψος γύρω στο ένα μέτρο, διακρίνεται καθαρά το σχήμα της εκκλησίας. Είχε σχήμα σταυρού. Το μήκος της έφτανε τα 15 μέτρα περίπου και το πλάτος της τα 10 μέτρα. Μπορεί να υποθέσει κανείς ότι ήταν βυζαντινού ρυθμού.

Στο Πέργαμος ζούσαν Ελληνικές-Χριστιανικές οικογένειες. Όταν όμως, κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας, το τουρκικό στοιχείο υπερίσχυσε, τότε υποχρεώθηκαν να το εγκαταλείψουν. Μερικές κατέφυγαν στη Λύση και άλλες σχημάτισαν οικισμό στην Ξυλοτύμπου. Η οικογένεια των Μουσιήων μετέφερε την εικόνα του Αγίου στον ιερό ναό της Παναγίας της Λύσης. Εκεί σωζόταν μέχρι την τουρκική εισβολή του 74.

Στον παλιό ναό του Οσίου Ιωνά γινόταν κάθε πανήγυρη, όταν το επέτρεπαν οι σχέσεις Ελλήνων – Τούρκων, από τους κατοίκους της Αύσης.

Αργότερα, όταν η κοινότητα Ξυλοτύμπου απέκτησε δικούς της ιερείς η πανηγυρική Θεία Λειτουργία γινόταν από την κοινότητα Ξυλοτύμπου. Η τελευταία λειτουργία έγινε το 1912. Διακόπηκαν οι Λειτουργίες στον πρώτο ναό μόνο όταν βρέθηκε βεβηλωμένη η Αγία Τράπεζα. Η μνήμη του Οσίου πανηγυριζόταν πλέον στον ιερό ναό των Αγίων Ανδρονίκου και Αθανασίας.

Μετά την τουρκική εισβολή του 74, κτίστηκε στην Ξυλοτύμπου νέα εκκλησία βυζαντινού• ρυθμού με τρούλλο και διαστάσεων 7 X 5 μ. Τα εγκαίνιά της έγιναν στις 7 Οκτωβρίου 1984 από το Μητροπολίτη Κιτίου κ. Χρυσόστομο.

Τα τελευταία χρόνια (1988 και ύστερα), ύστερα από διευθετήσεις που έγιναν με τις Αρχές των βρετανικών βάσεων, οι κάτοικοι της Ξυλοτύμπου εορτάζουν τη μνήμη του Οσίου Ιωνά σε αντίσκηνο, δίπλα ακριβώς από τα ερείπια του πρώτου ναού του Οσίου.

Πηγή:

Άγιοι: Οι φίλοι του Θεού, § Ο Όσιος Ιωνάς (ο εν Περγάμω), σελ. 39-41, Έκδοσις Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου, Λάρνακα 2001.